

Zielona Góra, 24 kwietnia 2017 r.

Szanowni Państwo

**Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze
zaprasza do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej na temat:**

**„Czasopisma społeczne, kulturalne, artystyczne i literackie
we współczesnej bibliotece”
(Zielona Góra, 8-9 listopada 2017)**

Organizator:

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze

Patronat:

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Zarząd Główny w Warszawie

Partnerzy:

Uniwersytet Wrocławski, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Komisja Prasoznawcza Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Uniwersytet Zielonogórski, Pracownia Dziennikarstwa Instytutu Filologii Polskiej

Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

Miejsce konferencji: Zielona Góra – WiMBP im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9, 65-077 Zielona Góra

Oblicze współczesnych polskich i emigracyjnych, czasopism społecznych, kulturalnych, literackich i artystycznych znacznie różni się od obrazu, jaki znamy z przeszłości, tak pod względem nakładów jak i zawartości. Chociaż pełna lista ukazujących się tytułów jest trudna do ustalenia, to niewiele jest periodyków, które swoim zasięgiem obejmują cały kraj i narzucają ton dyskusji o sprawach kultury i sztuki, kształtują kanon estetyczny i gust literacki. Taką funkcję w dwudziestolecu międzywojennym pełniły na przykład „Wiadomości Literackie” w okresie II wojny światowej „Sztuka i Naród”, po roku 1945: „Kuźnica”, „Odrodzenie”, „Twórczość”, „Tygodnik Powszechny”, „Współczesność”, „Nowy Wyrzaz” czy paryska „Kultura” i londyńskie „Wiadomości”, a po 1989 roku – „Książki”, „Tygodnik Literacki”, „Kresy”, „Nowy Nurt” (podajemy tylko przykłady). Dyskusja taka – jeśli już się dzisiaj odbywa – to raczej w telewizji, radiu (przede wszystkim w TVP Kultura, na antenie Polskiego Radia, zwłaszcza programu II, lokalnych rozgłośni radiowych i internecie albo na łamach najpopularniejszych dzienników i tygodników opinii. Niektóre z nich znacznie rozbudowały działy literackie, wydają samoistne lub nietworzące odrębnej całości dodatki, patronują najbardziej prestiżowym nagrodom literackim. Liczne, będące na wysokim poziomie edytorskim i merytorycznym, czasopisma kulturalne, literackie i artystyczne pozostają mało zauważane – powstają i są rozpowszechniane w ograniczonym zasięgu, a przestrzenią publiczną, która je gromadzi jest najczęściej biblioteka. Pomijając wersję elektroniczną, która na ogół istnieje i jest symultanicznie redagowana i edytowana w sieci.

Biblioteka jest miejscem, w którym takie czasopisma się gromadzi, często digitalizuje i wprowadza do obiegu czytelniczego, umieszczając w bibliotece cyfrowej, poprzez którą mają one szansę znaleźć swojego odbiorcę. Zdarza się, że biblioteki i stowarzyszenia bibliotekarskie są również wydawcami tego typu czasopism.

Celem konferencji jest próba uchwycenia skali i charakteru zjawiska obecności czasopism społecznych, kulturalnych, literackich, artystycznych w aspekcie bibliograficznym i prasoznawczym, jak również z perspektywy komunikacji społecznej i wydawniczej. Czasopisma te bowiem są często elementem życia kulturalnego, literackiego i społecznego, współtworzą tożsamość środowiska i regionu, są elementem integrującym określone grupy literackie, społeczne, zawodowe, etniczne. Aspekt ten wydaje się być obecnie bardzo ważny.

Równocześnie jednak pragniemy zwrócić uwagę na kwestie praktyczne, związane już bezpośrednio z tworzeniem, promocją, rozpowszechnianiem i udostępnianiem czasopism przez współczesne biblioteki. Chcielibyśmy, aby konferencja była okazją do wymiany doświadczeń w tym zakresie.

Odwolując się do istniejącej literatury przedmiotu w omówionym zakresie, podejmiemy próbę stworzenia aktualnej mapy współczesnego czasopiśmiennictwa społecznego, kulturalnego, literackiego i artystycznego. Jego recepcji. Zastanowimy się nad relacją: współczesny pisarz a czasopismo dzisiaj; nad młodoliterackimi dążeniami artykułowanymi poprzez prasę i twórców; czasopismem jako instytucją życia literackiego i społecznego oraz kultury literackiej. Spróbujemy również określić i zdefiniować rolę, jaką spełnia w tej sytuacji komunikacyjnej BIBLIOTEKA.

W ramach konferencji przewidujemy ogólnopolskie spotkania i debaty panelowe redaktorów naczelnych najważniejszych współczesnych czasopism tego rodzaju. Zastanowimy się, czy potrzebne są nam czasopisma kulturalne i literackie; czy czytamy te czasopisma i czy mają one wpływ na współczesne życie społeczne, literackie, kulturę literacką, debiut literacki, krytykę literacką i inne.

Inspiracją w dyskusji o podjętej problematyce mogą być publikacje, których autorzy próbowali opisać sytuację wspomnianych periodyków. Przywołam tu kilka książek i artykułów (są to tylko przykłady): Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, *Rynek czasopism literacko-artystycznych w Polsce po 1989 r.*, Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy tom 5/16, Kielce 2013; Piotr Marecki, *Pospolite ruszenie: czasopisma kulturalno-literackie w Polsce po 1989 roku*, Kraków 2005; *Boom i kryzys: nowe czasopisma literacko-artystyczne i społeczno-kulturalne w Polsce po roku 1980*, pod red. Magdaleny Rabizo-Birek, Rzeszów 2012; *Pisma kulturalne w Polsce po 1989 roku. Leksykon*, pod red. Jacka Gałuszki, Grażyny Maroszczuk, Agnieszki Nęckiej, Katowice 2010; *Liternet: literatura i internet*, red. Piotr Marecki, Kraków 2002; Tomasz Mielczarek, *Od Nowej Kultury do Polityki. Tygodniki społeczno-kulturalne i społeczno-polityczne PRL*, Kielce 2003; Andrzej Buck, *Czasopisma literackie młodych 1944-1971. Szkice*, Zielona Góra 1992.

Rozważania prelegentów (pracowników naukowych, dziennikarzy i bibliotekarzy) skupią się wokół następujących zagadnień:

I.

Prasa społeczna, kulturalna, literacka i artystyczna dawniej i dziś. Funkcje.

1. Portrety i manifesty.
2. Ogólnopolski, emigracyjny, regionalny i środowiskowy wymiar czasopism kulturalnych.
3. Czasopismo jako źródło do badań historycznych i regionalnych.
4. Dawne czasopisma w bibliotece i antykwariacie.
5. Czasopisma w chmurze.

II.

Współczesny rynek prasy literacko-artystycznej i społeczno-kulturalnej.

1. Punkty zwrotne. O sytuacji przed i po 1989 roku.
2. Debiutować w periodyku? Generacje i pokolenia.
3. Prasa literacka w sieci. Internet (pisma opiniotwórcze, niszowe, alternatywne).
4. Nośniki. Wobec zmian preferencji komunikacyjnych czytającej publiczności.
5. Źródła finansowania.

III.

Papierowe czy elektroniczne? Dylematy bibliotek, wydawców, autorów i czytelników.

1. Digitalizować i udostępniać?
2. Cyfrowe i elektroniczne. Czy biblioteki powinny promować brak zapachu papieru?

Panele dyskusyjne:

Czy, a jeśli to jak, czytamy dzisiaj prasę? – panel dyskusyjny z udziałem dziennikarzy i bibliotekarzy.

Czy potrzebne są nam czasopisma literackie? – panel dyskusyjny z udziałem zaproszonych redaktorów naczelnych czasopism literackich.

Warsztaty dziennikarskie:

– dla młodzieży i czytelników.

Rada Programowa:

dr Andrzej Buck (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),

dr Przemysław Bartkowiak (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),

dr hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,

dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego,

ks. dr hab. Andrzej Draguła, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego,

prof. zw. dr hab. Ignacy Stanisław Fiut (Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie),

prof. zw. dr hab. Jerzy Jarowiecki (Komisja Prasoznawcza Polskiej Akademii Nauk w Krakowie),

dr hab. Bożena Koredczuk, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego,

dr hab. Grzegorz Nieć (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie),
dr hab. Magdalena Rabizo-Birek, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego,
dr Robert Rudiak (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),
prof. zw. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim),
dr Przemysław Słowiński (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim),
dr hab. Magdalena Steciąg, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego,
Elżbieta Stefańczyk, Przewodnicząca Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich,
prof. Ph Dr. Jiří Trávníček (Instytutu Literatury Czeskiej Akademii Nauk Republiki Czeskiej),
dr Joanna Wawryk (Uniwersytet Zielonogórski),
dr hab. Ryszard Zaradny, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Komitet Organizacyjny:

dr Paweł Kalisz (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),
dr Dawid Kotlarek (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),
dr Janusz Rećko (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),
Ewa Mielczarek (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze),
Monika Simonjetz (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze).

Konferencja ma charakter interdyscyplinarny. Językiem konferencji jest język polski. Rada Programowa konferencji zastrzega sobie prawo selekcji zgłoszonych tematów referatów. Prelegenci, których wystąpienia zostaną zakwalifikowane przez Radę Programową, zostaną poinformowani pocztą elektroniczną do 30 września 2017 roku. Organizatorzy przewidują następujący czas na wystąpienia konferencyjne: referat – 20 minut, komunikat – 10 minut. Prezentacje prosimy zapisać w formacie Powerpoint (ppt 97-2013). Na czas trwania obrad zapewniamy komputery, rzutniki multimedialne. Program konferencji zostanie podany w osobnym komunikacie. Wszystkie informacje zamieszczone będą na stronie internetowej konferencji – <http://konferencja.norwid.net.pl/>

Opłata za udział w konferencji:

350 złotych prelegenci, po decyzji Rady Programowej;

200 złotych uczestnicy konferencji

cena bez vat dla opłacających udział w konferencji w co najmniej 70% ze środków publicznych.

Opłata konferencyjna (od osoby) obejmuje: koszty organizacyjne, materiały konferencyjne, wyżywienie i udział w imprezach towarzyszących.

Opłatę należy uiścić do 15 października br. na poniższe konto:

Bank BZ WBK - I Oddział w Zielonej Górze – 59 1090 1535 0000 0000 5301 9070

Prosimy o podanie w tytule przelewu dopisku „konferencja czasopisma społeczne, kulturalne, artystyczne i literackie we współczesnej bibliotece” oraz imienia i nazwiska prelegenta/uczestnika.

Osoby zainteresowane udziałem w konferencji prosimy o wypełnienie kwestionariusza deklaracji udziału i przesłanie jej do **30 czerwca 2017 roku**, w przypadku prelegentów z krótkim abstraktem artykułu (do 1000 znaków) w języku polskim, za pośrednictwem poczty elektronicznej i tradycyjnej na adres:

dr Przemysław Bartkowiak – sekretarz konferencji

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze

al. Wojska Polskiego 9, 65-077 Zielona Góra,

telefon: 68 45-32-618, 68 45-32-606, 68 45 32 638

e-mail: bartkowiakprzemyslaw@wp.pl

Organizatorzy przewidują publikację referatów po konferencji w *Zielonogórskich Studiach Bibliotekoznawczych*, dlatego prosimy o dostarczenie tekstów planowanych wystąpień. Ostateczny termin nadsyłania materiałów do publikacji mija 15 stycznia 2018 roku. Szczegółowa instrukcja wydawnicza zostanie zamieszczona na stronie internetowej konferencji – <http://konferencja.norwid.net.pl/>.

Liczmy na Państwa udział w konferencji.

Z wyrazami szacunku
w imieniu Rady Programowej

dr Andrzej Buck

Dyrektor WiMBP im. C. Norwida w Zielonej Górze, kierownik konferencji

dr Przemysław Bartkowiak

sekretarz konferencji